

Specii invazive de buruieni

Автор(и): проф. д-р Щелияна Калинова, Аграрен Университет Пловдив

Дата: 14.02.2019 Брой: 2/2019



Speciile invazive se dovedesc a fi o amenințare în creștere rapidă pentru biodiversitatea atât în Europa, cât și în țara noastră. Plantele care pătrund în habitate noi, străine pentru ele, pot prelua o parte din teritoriul florei autohtone și dăuna mediului sunt cunoscute ca buruieni invazive.

Acestea exercită, de asemenea, impact social și economic, de exemplu asupra sănătății umane (alergii), agriculturii și producției alimentare. Creșterea comerțului, a turismului și a liberei circulații a mărfurilor peste granițele statelor membre ale UE a accelerat răspândirea lor. Speciile invazive reprezintă o amenințare reală pentru biodiversitatea din Europa. În plus, combaterea speciilor invazive duce la costuri suplimentare. Majoritatea speciilor invazive provin din America de Nord și Asia. Există numeroase exemple – Volbura

japoneză, introdusă din Asia în secolul al XIX-lea ca plantă ornamentală, a cucerit mai întâi Franța și apoi s-a răspândit în alte țări europene.

Un număr considerabil de buruieni invazive provine, însă, dintr-o parte a Europei și este transferat într-o altă parte. Piața unică europeană și călătoriile fără granițe mențin acest flux.

Diversitatea condițiilor ecologice din Bulgaria creează condiții favorabile pentru înmulțirea, răspândirea și dezvoltarea speciilor de plante din diferite regiuni ale lumii.

Începând cu 2007, Bulgaria, ca stat membru al UE, și-a armonizat pe deplin legislația fitosanitară cu Directiva europeană **2000/29 prin Ordonanța nr. 8** din 27.02.2015 privind controlul fitosanitar, iar o serie de specii noi pentru țară și de mare importanță economică nu sunt supuse controlului oficial.

Lista speciilor invazive din țara noastră include o serie de buruieni,

dintre care cele mai importante sunt: **Ambrosia**, *Ambrosia artemisifolia* L., fam. Asteraceae, **Commelina asiatică**, *Commelina communis* L., fam. Commelinaceae, **Iva xanthifolia**, *Iva xanthifolia* Nutt., fam. Asteraceae, **Panicul de păr**, *Panicum capillare* L., fam. Poaceae, **Ciulinul rusesc** - *Acroptilon repens*,

Ambrosia, *Ambrosia artemisifolia* L., fam. Asteraceae

Este răspândită în SUA, Canada, Mexic, Argentina, în multe țări europene, inclusiv Ungaria, Serbia, Ucraina și altele. Este originară din America de Nord. Pe lângă faptul că este o buruienă deosebit de periculoasă în toate culturile arabile, legumicole și furajere, vii, pășuni etc., ambrosia este foarte dăunătoare sănătății umane datorită alergiilor pe care le provoacă.

Ambrosia este un competitor serios pentru plantele cultivate, datorită sistemului său radicular puternic și biomasei aeriene abundente, în ceea ce privește nutrienții și umiditatea solului. Ambrosia este, de asemenea, dăunătoare pentru oameni și animale datorită formării unor cantități uriașe de polen care provoacă alergii. Aceste alergii creează probleme majore în țările cu răspândire masivă a acestei buruieni. ***Tocmai din acest motiv, cerințe speciale privind limitele maxime admise pentru Ambrosia spp. au fost incluse într-un Regulament specific privind importul de furaje, prin care conținutul de semințe de Ambrosia spp. nu trebuie să depășească 50 mg/kg.***

În înfățișare seamănă cu pelinul comun. Întreaga plantă este acoperită cu peri fini albi. Suprafața superioară a frunzelor este verde-închis, iar cea inferioară – verde-argintiu. Este o plantă monoică. Florile masculine sunt galbene, adunate în capitule aranjate în inflorescențe spicoase în părțile superioare ale plantelor, în timp ce capitulele cu florile feminine sunt situate în axilele frunzelor sau la baza inflorescențelor masculine. Sămânța (achena) este obovoidă, cu suprafața nervurată și de culoare gri-verzuie până la castaniu-verzuie.

Ambrosia comună este o buruiănă anuală. Plantulele de ambrosie comună apar la sfârșitul lui martie, iar în masă în aprilie și mai. Înfloresc din iulie până în septembrie și formează sămânță din septembrie până în noiembrie. În condiții favorabile de creștere și dezvoltare poate atinge 2,0–2,5 m înălțime, iar în condiții de secetă și pe soluri sărace – 10–15 cm. Dezvoltă un sistem radicular puternic. Acționează ca un competitor puternic pentru plantele cultivate. Are plasticitate ecologică și capacitate reproductivă ridicată.

O singură plantă poate dezvolta până la 50 de ramuri. Chiar și după cosire repetată, se dezvoltă noi lăstari, care înfloresc și formează sămânță – de la 30.000 la 40.000, până la un maxim de 88.000 de semințe, care își păstrează capacitatea de germinare în sol până la 40 de ani.

Răspândirea semințelor are loc prin materialul de semănat, furaje, animale, apă de irigații etc. S-a stabilit că semințele de ambrosie comună, rămânând în apă până la 430 de zile, nu-și pierd capacitatea de germinare, ceea ce favorizează transferul lor și prin apa de irigații.

Pentru combaterea acestei specii sunt recomandate produse erbicide pe bază de următoarele substanțe active: **linuron** (Afon 45 SC), **terbuthylazină** (Terbutrex 50 WP), **oxyfluorfen** (Goal 2 E), **fluorochloridon** (Racer 25 SC), **bifenox** (Modown 4 F), **2,4-D + dicamba** (Weedmaster), **2,4-D** (Sanafen și altele), **bentazon** (Basagran 600 SL), **clopyralid** (Lontrel 300 EC) și altele. În timpul vegetației ambrosiei comune, pot fi utilizate **bifenox** (Modown 4 F) și **bentazon** (Basagran 600 SL). Erbicidele menționate mai sus sunt recomandate împotriva ambrosiei comune numai în culturile pentru care sunt aprobate pentru utilizare.

*Următoarele buruieni sunt, de asemenea, potențial periculoase pentru țara noastră: printre speciile perene – Sofora coadă-de-vulpe (*Sophora alopecuroides* L.), răspândită în Turcia și Asia; Iva axilară (*Iva axillaris* Pursh.), răspândită în Canada, Mexic, SUA, Australia și altele; Ambrosia perenă (*Ambrosia psilostachya* D.C.), răspândită în Europa (în anumite regiuni ale Rusiei), SUA, Canada; Paspalul cu două spice (*Paspalum distichum* L.), răspândit în anumite zone din Europa, America, Africa, Asia și Australia.*

*Printre buruienile anuale, toate speciile sălbatice de floarea-soarelui din genul *Helianthus*, speciile din genul *Solanum*, *Spinosul ruses* (*Axyris amaranthoides* L.) și altele reprezintă o amenințare.*

